

Kardeljeva pl. 4, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0)1 58 05 105
fax: +386 (0)1 58 05 104

Lokalne volitve – Ljubljana 2006

Poročilo o raziskavi

Ljubljana, 10. 7. 2006

Lokalne volitve – Ljubljana 2006

Poročilo o raziskavi, ki je bila opravljena v dneh od 4. do 5. julija 2006

V dneh od 4. do 5. julija 2006 smo na osnovi vzorca telefonskih naročnikov fizičnih oseb (BN=2660), ki je bil izčrpan do 27%, zajeli 735 polnoletnih oseb, prebivalcev Ljubljane in z njimi izvedli telefonski intervju s pomočjo standardiziranega vprašalnika. Telefonske intervjuje je izvajalo 28 izšolanih anketarjev CJMMK, povprečni čas trajanja intervjuja (računalniška meritev) je bila 7,5 minut, medtem ko je bil skupni bruto čas trajanja ankete 294 ur.

Zasnovno vprašalnika, program analize in pripravo poročila je opravila skupina raziskovalcev CJMMK. Pripravo vzorca, koordinacijo izvedbe ter numerično in grafično analizo je izvedla skupina v sestavi: dr. Matej Kovačič, Rebeka Bešter Falle, univ. dipl. soc., Tina Vovk, univ. dipl. soc., Živa Broder, univ. dipl. soc. in Ivi Kecman, tajnica Centra.

Poročilo vsebuje popoln pregled postavljenih vprašanj in dobljenih odgovorov ter zapis najznačilnejših ugotovitev v opisni, grafični in numerični obliki. Vsa vprašanja in merila v gradivu so povzeta v izvorni obliki. V prilogi poročila je tabelarno gradivo, ki omogoča poglobljen vpogled v analizo. V analizo so vključene osnovne sociodemografske variable (spol, starost, izobrazba, poklic oz. zaposlitveni status, oznaka lokalne pripadnosti) ter variable, ki kažejo na strankarsko oz. politično opredeljenost respondentov. Po pregledu sociodemografskih značilnosti z vzorcem zajete skupine smo se omejili zgolj na korekcijo (uteževanje) glede na spolno sestavo.

Opis problema – vsebina raziskave

Z raziskavo smo želeli ugotoviti razpoloženje občank in občanov Ljubljane glede bližajočih se občinskih volitev, še posebej volitev župana, županje. Tako smo povpraševali:

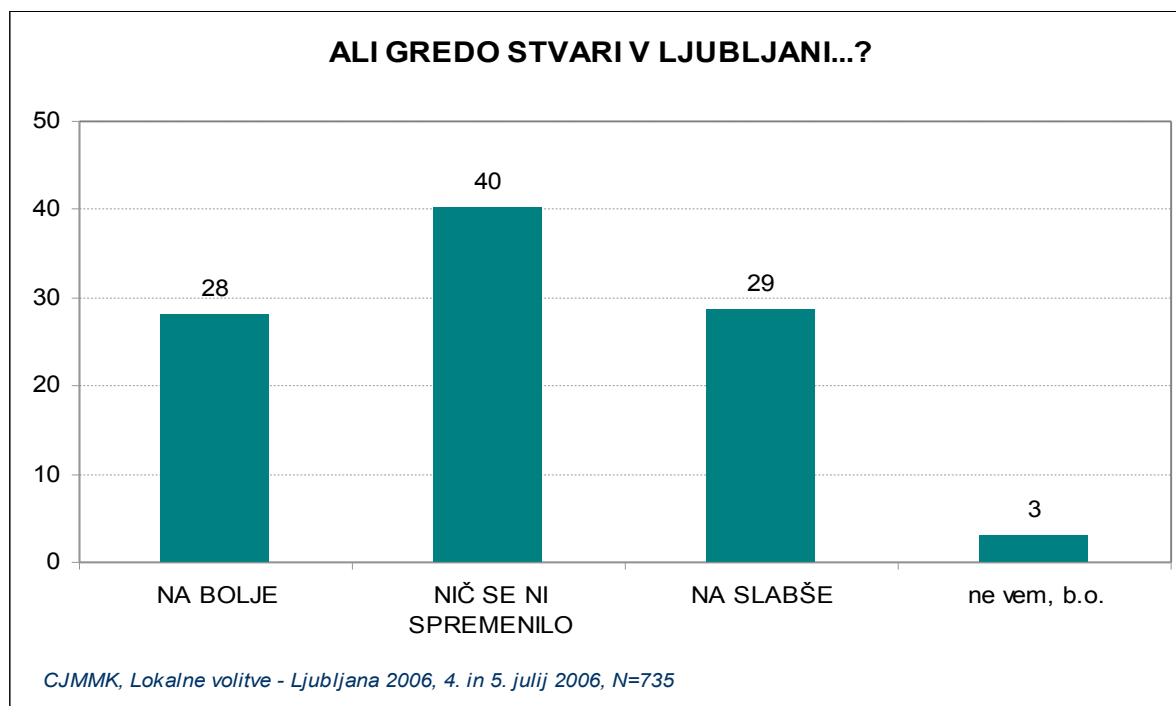
- o splošnih ocenah razmer oz. ocenah stanja v Ljubljani,
- o zaznavah ključnih problemov Ljubljane,
- o "udeležbi" na zadnjih lokalnih volitvah v Ljubljani, 2002 in o takratnem volilnem ravnanju,
- o načrtovani "udeležbi" na jesenskih lokalnih volitvah v Ljubljani,
- o strankarskih izbirah in političnih orientacijah,
- o zelenih lastnostih/profilih župana, županje,
- o izbiri med šestimi možnimi kandidati,
- o izbiri med dvema najverjetnejšima kandidatoma (parne primerjave).

Na koncu opisnega poročila podajamo povzetek osnovnih ugotovitev.

1.0 Ocene razmer v Ljubljani

Na vprašanje "Kako bi na splošno ocenili razmere v Ljubljani v zadnjih štirih letih?", je dve petini (40 %) respondentov menilo, da se ni nič spremenilo, dobra četrtina (29%) jih je menila, da gredo stvari na slabše in dobra četrtina (28%), da gredo na bolje.

Graf 1.1

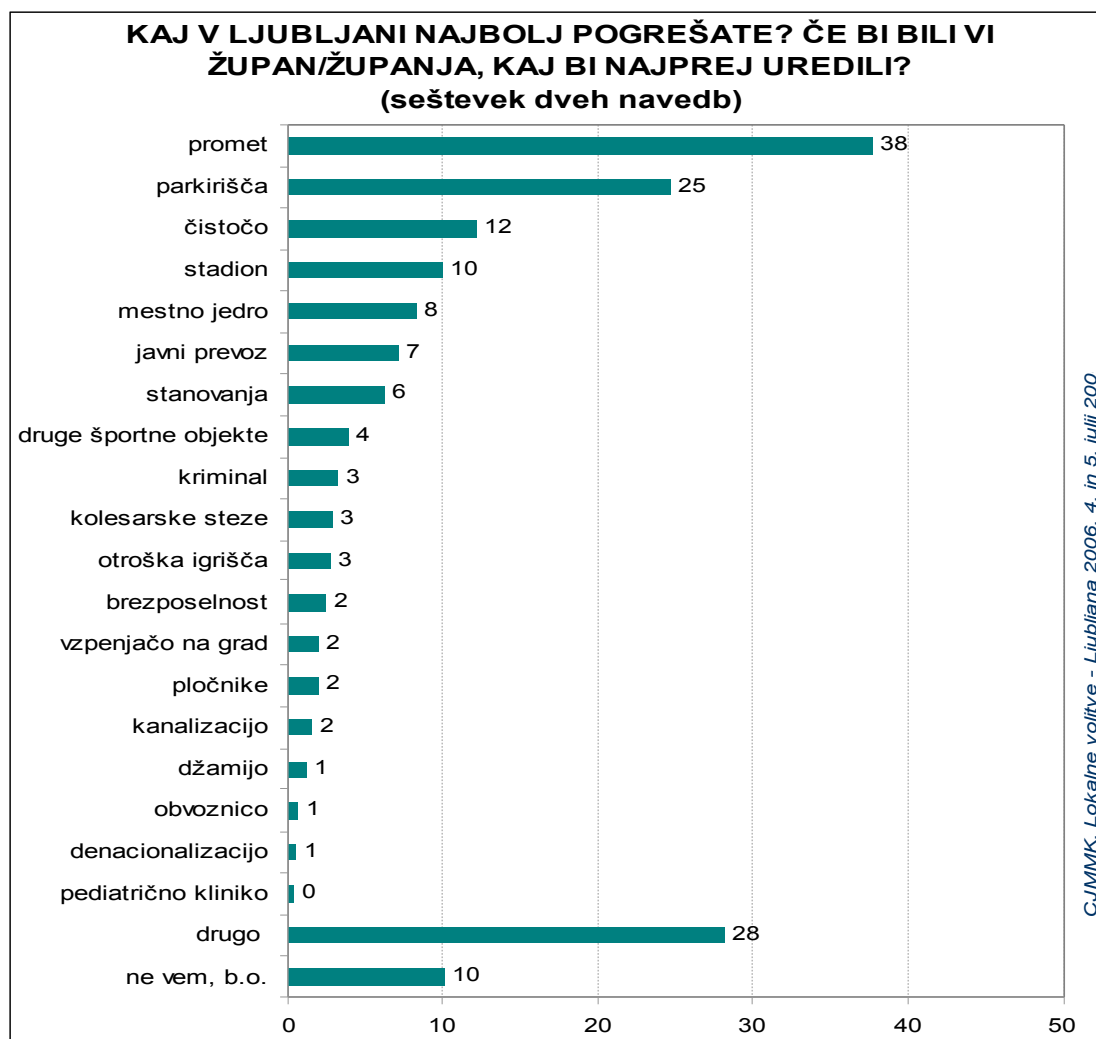
Vidimo, da Ljubljančani/ke v največji meri stanje v mestu ocenjujejo kot stagnantno, med pozitivnimi in negativnimi ocenami pa je vidno ravnotežje. To je možno razumeti po eni strani kot zadovoljivo oceno "dobrega" obstoječega stanja, po drugi strani pa kot "mrtvi tok" in nespreminjanje na bolje v razmerah, ko mesto potrebuje nove vzpodbude, rešitve in ureditve.

Med bolj kritične ocenjevalce razmer kot v povprečju (29%) sodijo brezposelni (58%), respondenti iz najstarejše starostne skupine (33%), poklicno šolani (41%), preferenti SNS (39%) in SDS (34%) in na sploh bolj desno orientirani (41%) itd. Pozitivna ocena pa v večji meri kot v povprečju (28%) izstopa med najmlajšimi (31%), študenti, dijaki (36%), preferenti LDS (37%) in SD (31%) in še posebej med respondenti, ki se opredeljujejo za Danico Simšič (55%) na bližnjih volitvah.

2.0 Zaznava problemov Ljubljane

K oceni razmer v Ljubljani prispeva pogled občank in občanov na pereče probleme. Postavili smo odprto vprašanje "Kaj v Ljubljani najbolj pogrešate? Denimo, da bi bili vi župan, županja, kaj bi vi najprej uredili?". Velika večina vseh (90%) je navedla vsaj en problem, večina (67%) pa dva problema. V glavnem torej velja, da Ljubljančanke in Ljubljančani ob odgovarjanju na to vprašanje kažejo veliko angažiranost. V grafu je podana klasifikacija navedb problemov, v prilogi poročila pa je popoln izpis navedb.

Graf 2.1

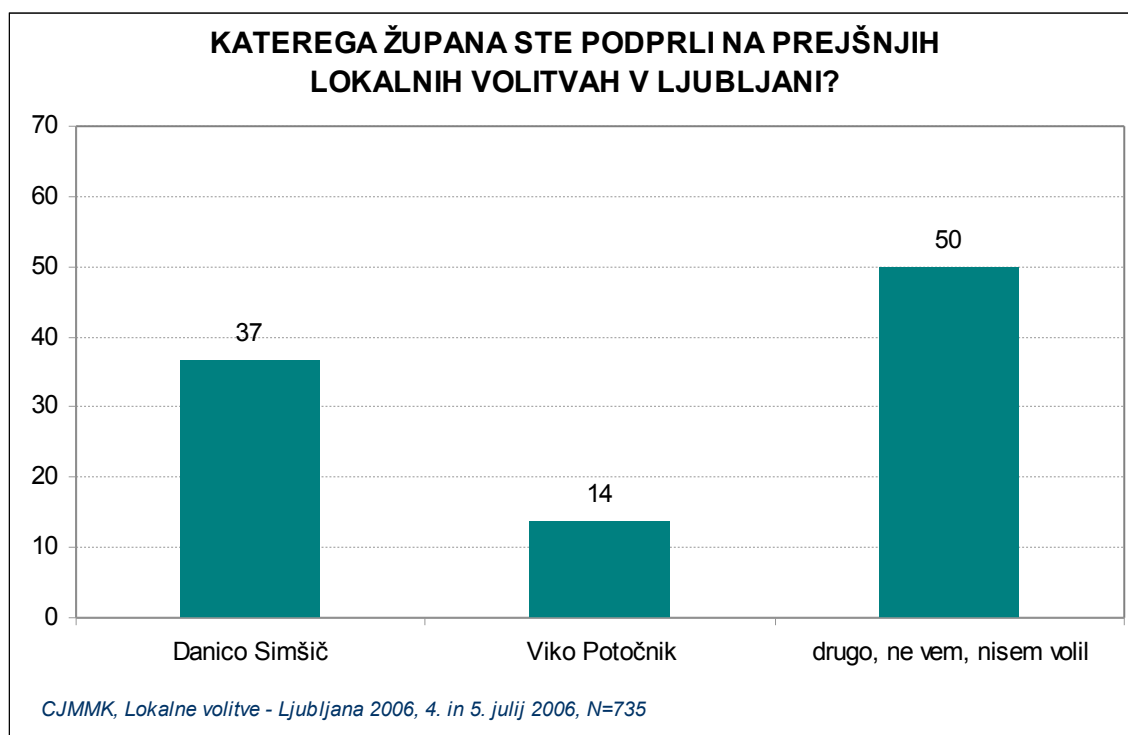

Vidi se, da je pri navajanju najbolj perečih problemov v mestu očitna problemska stalnica: *promet v različnih problemskih inačicah in parkirišča*. Na drugi ravni pa se, relativno manj pogosto, pa vendarle opazno, pojavljajo problemi: *čistoča, stadion, mestno jedro, javni prevoz in stanovanja*.

3. "Spomini" na volitve 2002

Zanimalo nas je, ali se respondenti spomnijo, ali so se udeležili zadnjih lokalnih volitev in za katerega županskega kandidata so glasovali. Pokaže se, da se desetina vseh (9%) ob vprašanju ne opredeli, da jih petina (20%) navede, da niso šli na volitve in da se jih šestina (17%) ne spomni, za katerega kandidata/kandidatko so glasovali. Spomin na zadnje lokalne volitve je zabrisan in omejen na razpoznavo dveh tedaj tekmujočih osrednjih kandidatk, namreč izvoljene Danice Simšič (37%) in neizvoljene Vike Potočnik (14%).

Graf 3.1

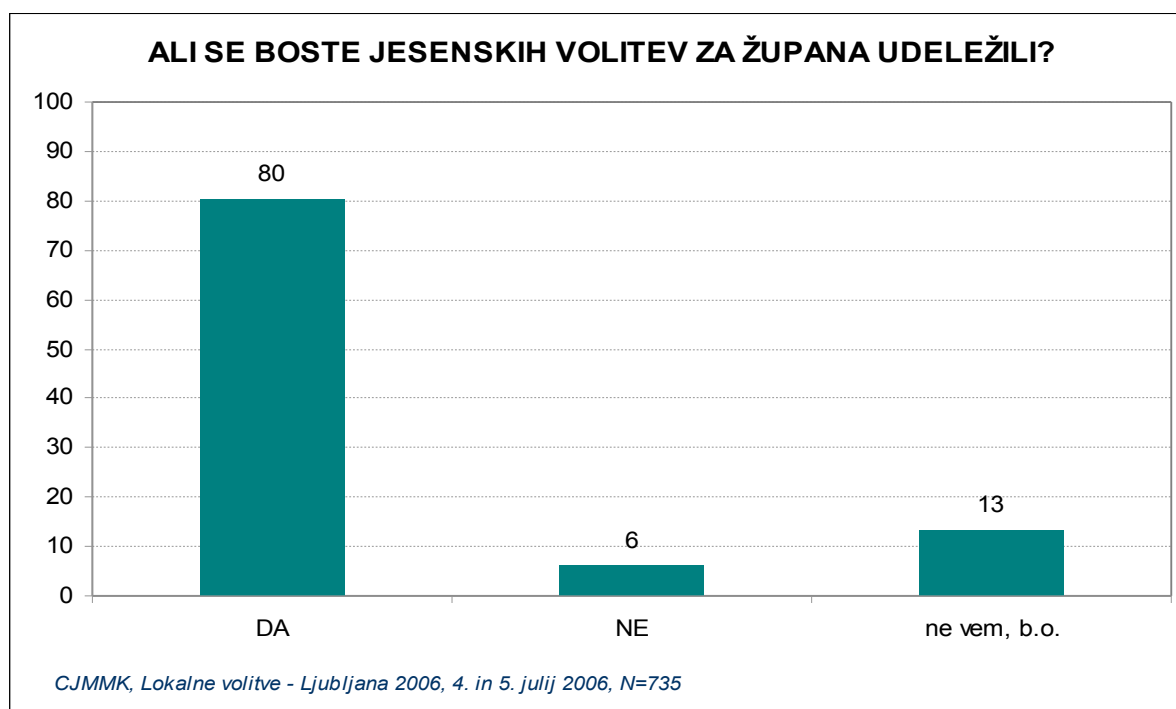
4.0 "Udeležba" na jesenskih lokalnih volitvah

Postavili smo naslednje vprašanje: "Nekateri ljudje se volitev udeležujejo, drugi pa ne. Ali se boste vi jesenskih volitev za župana udeležili, ali ne?". Velika večina (80%) je pritrdila in le manjši del (13%) jih je ostalo neopredeljenih, majhna skupina (6%) pa je udeležbo na jesenskih volitvah zavrnila.

Delež "potencialnih udeležencev volitev" se zdi visok – in je v raziskavah vselej značilno višji kot se kasneje pokaže na volitvah.

Analiza pokaže, da med respondenti glede na napovedano udeležbo na volitvah ni bistvenih razlik. Z višjo napovedano udeležbo izstopajo majhne, strankarsko ali kakorkoli drugače izrazito vezane skupinice (npr. upokojenci 85%, starejši nad 60 let 86%, bolj desno opredeljeni 86%, preferenti SDS 92% in NSI 90% ipd.). Usmerjevalci volilnih priprav torej lahko računajo z dodatnim učinkom "discipliniranih volivcev".

Graf 4.1

5.0 Strankarske in politične orientacije

V tem okviru smo postavili dvoje vprašanj:

- "Povejte nam, katera parlamentarna stranka vam je v Sloveniji na splošno najbližja?",
- "Povejte, ali podpirate ali ne podpirate vlado Janeza Janše?",

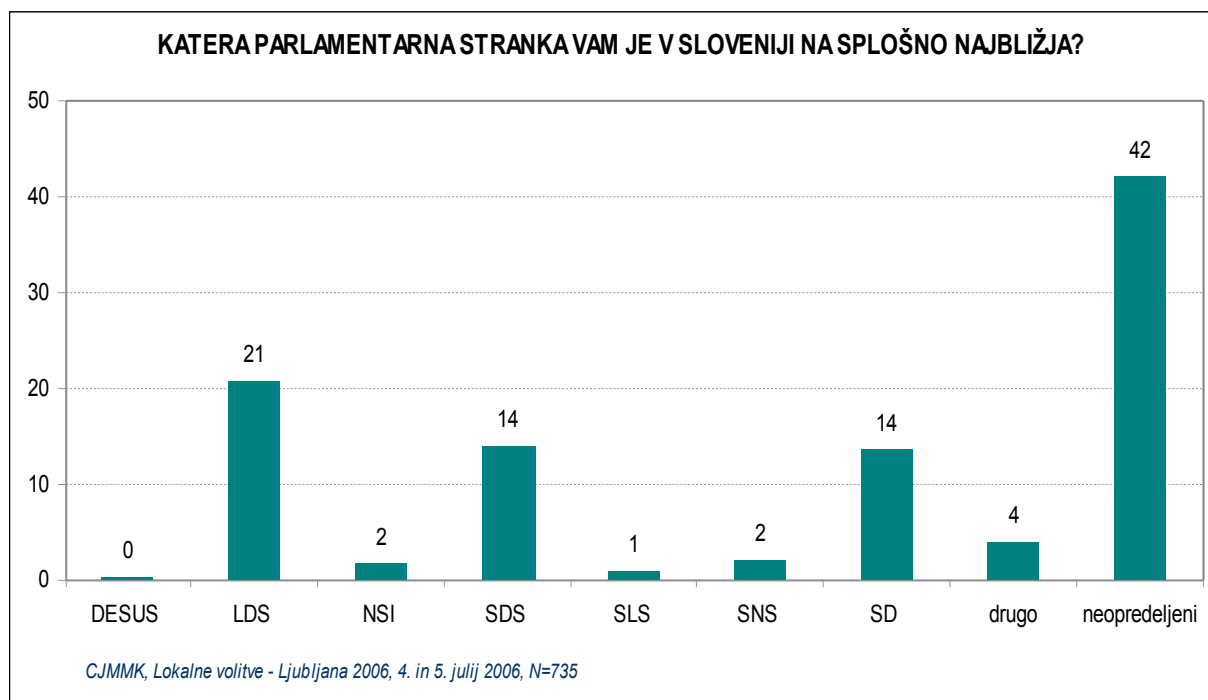
5.1 Strankarska opredeljevanja

Vprašanje o strankarskih orientacijah, torej o "na splošno najbližji stranki" pokaže, da se dobra polovica vseh respondentov (58%) opredeli in navede neko stranko. Šlo je namreč za odprto vprašanje in respondentom nismo z navajanjem imen sugerirali izbire strank. Med navedenimi na prvo mesto stopa LDS z 21% navedb med vsemi respondenti, na drugo in tretje mesto se uvrstita SD in SDS s po 14% navedb, na četrto in peto mesto SNS in NSI s po 2% navedb, sledi SLS z 1% navedb in DESUS z navedbami, ki ne dosegajo 1% navedb; 4% navedb zberejo vse druge izvenparlamentarne stranke. Za strankarsko opredeljenost, kot jo razkrivamo na tem vzorcu, velja najprej, da je največji del vseh respondentov (42%) strankarsko neopredeljenih, da pa med preostalimi močneje izstopata obe domnevno levo-sredinski stranki (LDS, SD), za kateri se opredeli več kot tretjina (35%) vseh z vzorcem zajetih respondentov, medtem ko je opredeljenih za desnosedinske stranke (SDS, SLS, NSI), vključno s SNS, 19%. Ob izraziti neopredeljenosti je torej vidna in močno izražena levo-sredinska opredeljenost.

Analizo strankarskih orientacij je smiselno prikazati za neopredeljene ter za opredeljene za LDS, SDS in SD.

Med **neopredeljenimi** močneje kot v povprečju (42%) izstopajo skupine od 31 do 45 in 46 do 60 let (49%), osnovnošolsko izobraženi (44%), samozaposleni (57%) ter zaposleni v negospodarstvu (49%) in brezposelni (70%!) itd.

Graf 5.1

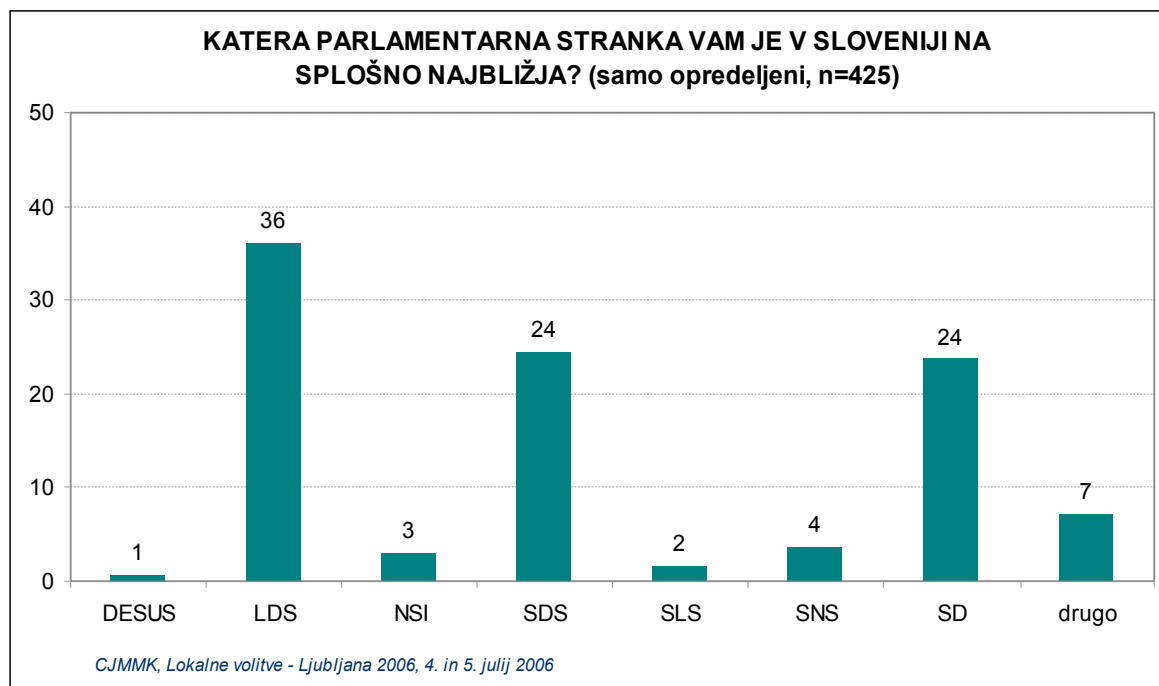

Za **LDS** kot "najbližjo" stranko se bolj kot v povprečju (21%) odločajo najmlajši (25%), versko neopredeljeni (30%) ter neverni (28%), dijaki, študenti (28%), respondenti, ki ne podpirajo vlade (30%), pa tudi respondenti, ki si za županjo, župana izberejo Danico Simšič (32%), Zorana Jankovića (26%) itd. V skupini **SDS** močnejše kot v povprečju (14%) izstopajo respondenti iz najstarejše starostne skupine (21%), verni (26%), upokojenci (19%), respondenti, ki podpirajo vlado (32%) in ki se med možnimi kandidati odločajo za Petra Sušnika (64%), Milana Zvera (43%) itd. **SD** kot najbližjo stranko v večji meri kot v povprečju (14%) izbirajo višje in visoko izobraženi (18%), stari od 46 do 60 let (17%) in nad 61 let (16%), upokojenci (16%), ki si med več imeni izberejo Danico Simšič (20%) za županjo itd.

Posebej smo v grafu prikazali strankarske izbire zgolj med strankarsko opredeljenimi respondenti. To le ponazarja razmerja med strankami.

V tej raziskavi razkrite strankarske orientacije se v glavnem prekrivajo z orientacijami, ki jih za Ljubljano nakaže Politbarometer za prvo polletje 2006.

Graf 5.2

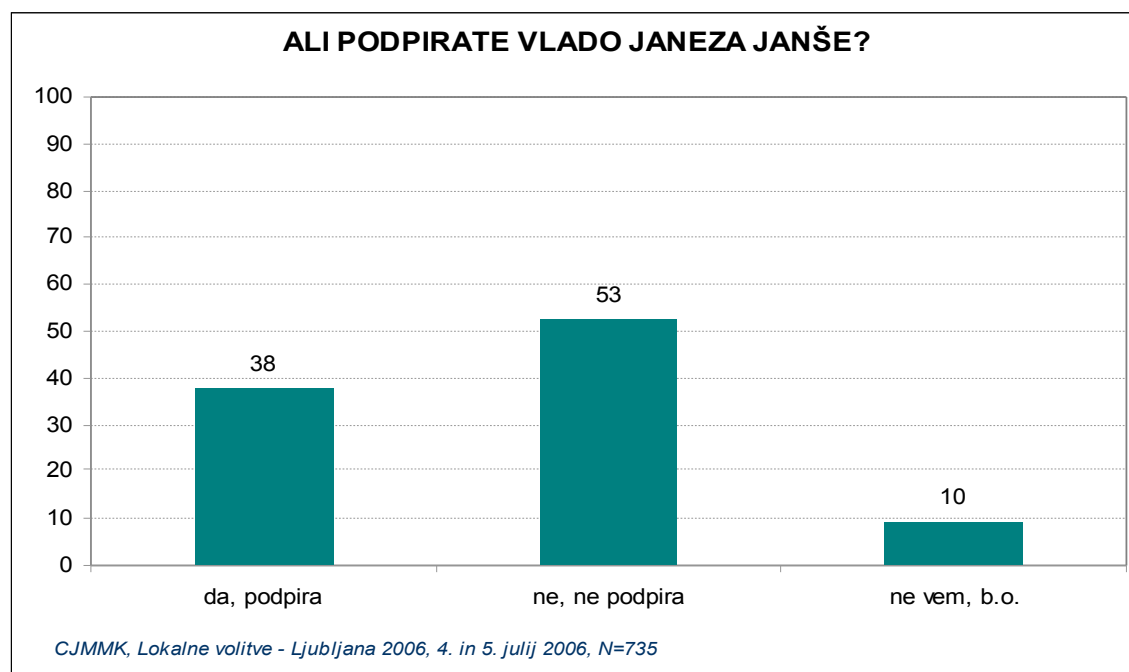
V tem okviru smo postavili vprašanje: "Ali bi bilo za mesto dobro, če bi se razmerje političnih sil na ravni države preslikalo tudi na raven Ljubljane?". Vprašanje se zdi smiselno glede na dejstvo, da v Ljubljani koalicijo vodita SD in LDS, na ravni države pa tri desno-sredinske stranke.

Odgovori na to vprašanje pokažejo, da se večjemu delu respondentov (43%) to ne zdi dobro, dobra tretjina (37%) pa pritrjuje. Med skupinami, ki izraziteje kot v povprečju (37%) pritrjujejo tej možnosti, so respondenti, ki se odločajo za SDS (69%), NSI (63%), na sploh desno orientirani (63%), nižje izobraženi skupini (54%, 52%), upokojniki (45%), verni (50%) in starejši od 61 let (43%). To se zdi dobro tudi tistim, ki si kot županske kandidate izbirajo M. Zvera in P. Sušnika (69%) itd. Možnost take preslikave političnih razmer pa močnejše kot v povprečju (43%) zavračajo preferenti LDS (56%), SD (53%), respondenti, ki ne podpirajo vlade (55%), visoko in višje izobraženi (54%), zaposleni v negospodarstvu (56%), neverni (58%), stari od 31 do 45 let (53%) itd. To možnost izrecno zavračajo tudi respondenti, ki si za župana izbirajo J. Mencingerja (53%) itd.

5.2 Podpora vladi J. Janše

K razpoznavi političnih orientacij prispevajo odgovori na vprašanje: "Povejte, ali podpirate ali ne podpirate vlado Janeza Janše?". Pokaže se, da dobra polovica vseh (53%) vlade ne podpira, slabi dve petini (38%) izreka podporo vladi, preostali (10%) pa so ob vprašanju neopredeljeni. Tudi ta vidik je lahko pomemben in prispeva k razumevanju politične klime med volivkami in volivci pred jesenskimi volitvami. Odmerjen rezultat v glavnem ustreza ugotovitvam o razmerju podpore in nepodpore vladi v zadnjem polletju, le da ob tej ljubljanski meritvi glede na zadnji PB močnejše izstopa kritična nota.

Graf 5.3

Med podporniki vlade močnejše kot v povprečju (38%), pričakovano, izstopajo respondenti, ki sta jim najbližji SDS (86%) in NSI (84%), dalje, verni respondenti (57%), z osnovno šolo (56%), upokojenci (48%), starejši od 61 let (47%) itd. Nadpovprečna nepodpora pa izstopa predvsem med najmlajšimi (do 30 let: 63%), nevernimi (66%), brezposelnimi (72%), dijaki, študenti (68%) in seveda tudi med tistimi, ki se opredeljujejo za LDS (76%), SD (68%) itd. Medtem ko podpora vladi prevladuje med tistimi, ki za "svojega" župana izbirajo P. Sušnika (82%) in M. Zvera (80%), pa tudi M. Gantarja (56%), pa na drugi strani nepodpora vladi močno izstopa med respondenti, ki si za župana izbirajo Z. Jankovića in J. Mencingerja (62%), pa tudi D. Simšič (54%).

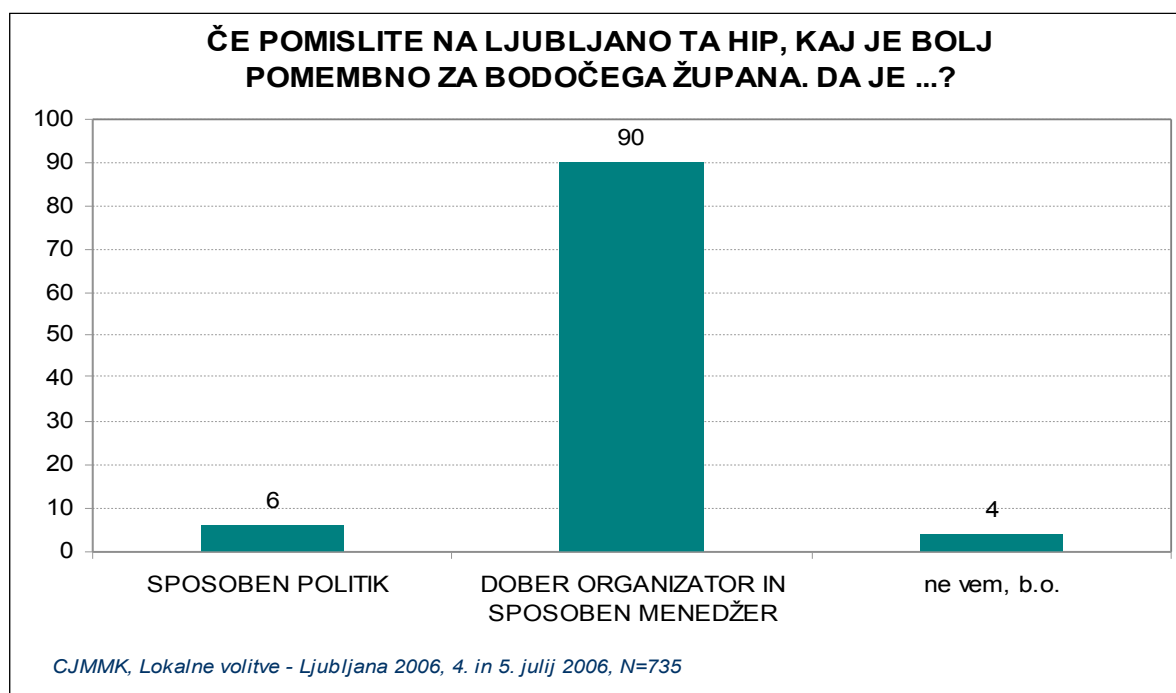
6.0 Želene lastnosti župana, županje

V nadaljevanju ankete smo pred respondente postavili dilemo, ki se zdi dokaj aktualna glede na naravo vloge, ki jo ima župan/županja. Usmerjanje dela mestnega sveta, oblikovanje razvojnih projektov in urejevanje nešteti praktičnih težav in problemov, ki nastajajo v velikih mestih, kažejo na to, da pri županovanju ni predvsem prostora za visoko politiko in reprezentiranje.

6.1 Župan: politik – menedžer

Županska vloga predpostavlja človeka z izrazitimi organizacijskimi sposobnostmi. To kažejo tudi županske izkušnje v drugih velikih mestih. To dilemo v dihotomni zasnovi nakaže vprašanje: "Vodenje prestolnice od župana zahteva tako politične kot menedžerske in organizacijske sposobnosti. Če pomislite na Ljubljano ta hip, kaj je po vašem mnenju bolj pomembno za bodočega župana: ali da je sposoben politik ali da je dober organizator in sposoben menedžer?".

Graf 6.1

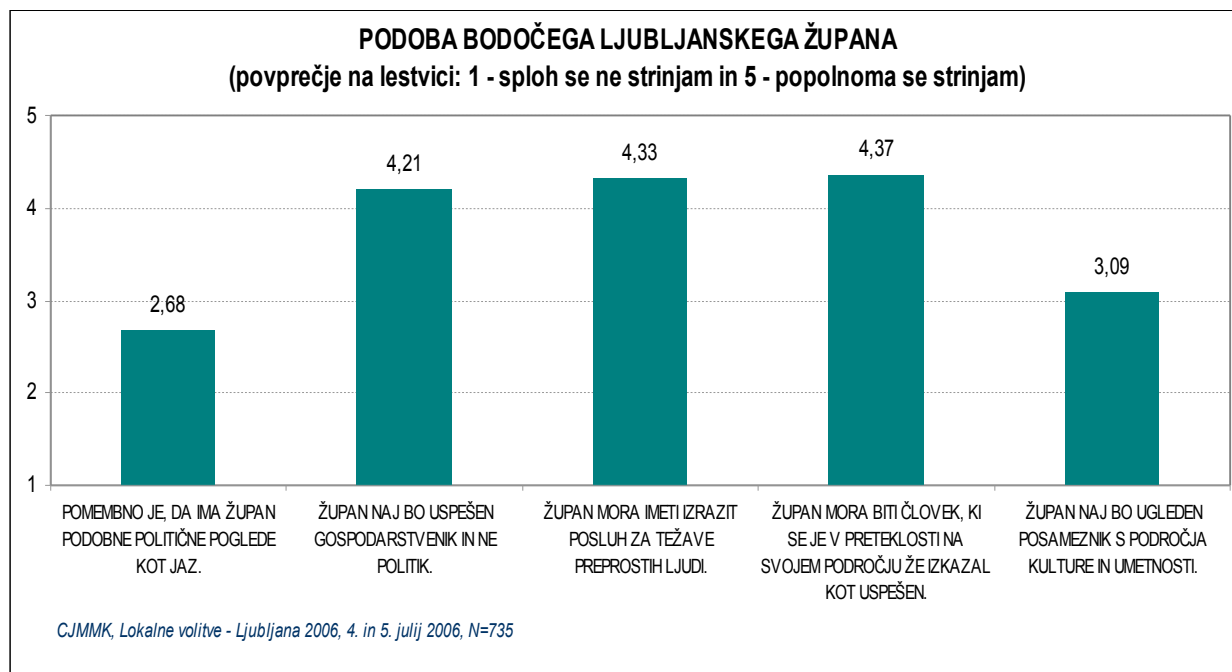

Pokaže se, da Ljubljančani skorajda v celoti (90%) izberejo možnost: dober organizator in menedžer. Nedvoumno je torej izražena želja anketiranih, da bi krmilo mesta prevzel posameznik/posameznica, ki ima sposobnost urejanja in vodenja mesta kot dober organizator in sposoben menedžer. Strukturno je nekaj nižji delež (80%) pri odgovoru: *menedžer* izražen samo pri podpornikih aktualne županje Simšičeve, kar kaže na to, da seveda v njej vidijo politika in s tem njeno kvalificiranost za ponovno kandidaturo.

6.2 Županova "projektna" in "socialna usposobljenost"

V nadaljevanju smo županske "kompetence" oz. predstavo o bodočem županu podrobneje raziskovali še na osnovi serije trditev. Pokaže se, da predstavo o županu v največji meri določa: njegova že izkazana sposobnost (4.37), da naj bo to osebnost z izrazitim posluhom za "malega" človeka (4.33); in da naj bo to gospodarstvenik in ne politik (4.21).

Graf 6.2

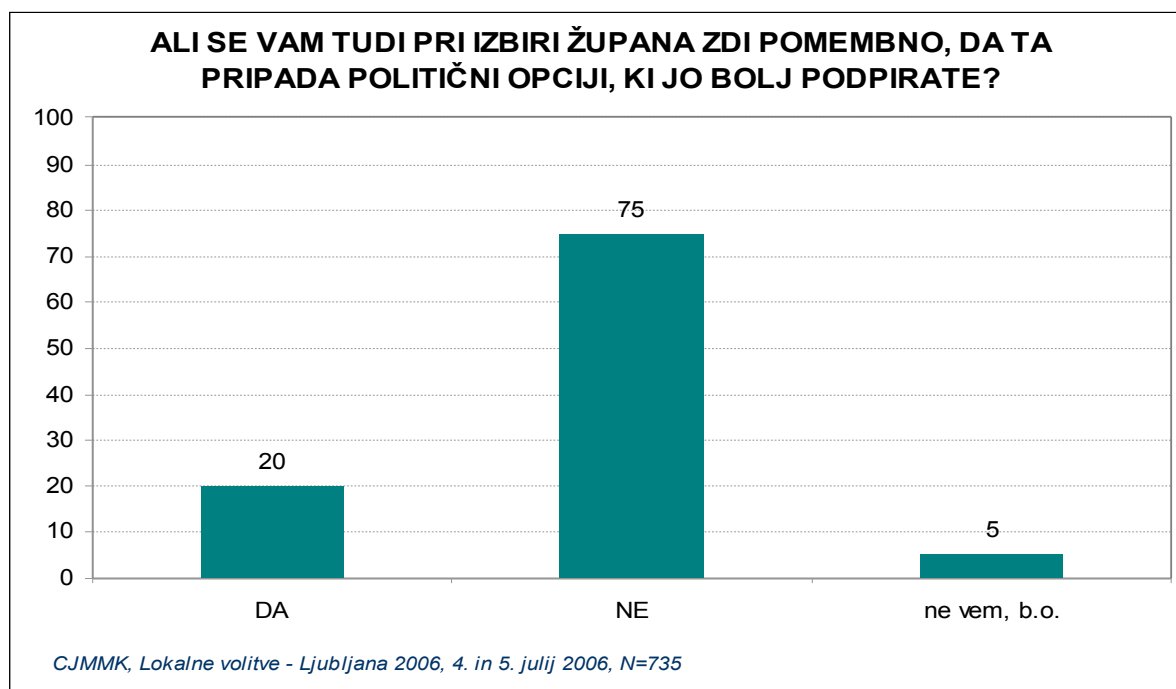
6.3 Župan – osebnost s področja kulture in umetnosti

Možnost, da bi župan bil ugledna osebnost s področja kulture in umetnosti je daleč manj podprta, analiza pa pokaže, da v pogledih opazovanih skupin ni značilnih razlik. Nekaj več poudarka tej možnosti dajejo najstarejši, upokojenci, poklicno in nižje izobraženi in respondenti, ki se opredelijo za J. Mencingerja. Manj podpore tej možnosti pa opazimo pri visoko izobraženih, respondenti srednjih starostnih skupin, zaposlenih v negospodarstvu in brezposelnih, med podporniki Z. Jankovića itd.

6.4 Župan: po moji politični podobi

Odgovori na vprašanje "Ali se vam pri izbiri župana zdi pomembno, da ta pripada politični opciji, ki jo bolj podpirate?" pokažejo, da se velika večina vseh respondentov (75%) do župana opredeljuje avtonomno in na njega ne preslikava svojih političnih izbir. Le petina vseh (20%) se v odnosu do župana opredeljuje v okviru svoje strankarske opredelitve. Ta orientacija bolj kot v povprečju izstopa med preferenti SDS in SD (27%), na sploh med bolj desno opredeljenimi, med respondenti iz predmestja (25%), med samozaposlenimi (29%), med dijaki, študenti (31%) itd.

Graf 6.3

Seveda gre ob tem za načelno opredelitev, ki je analiza opredeljevanja do županskih kandidatov glede na strankarske preference vendarle ne potrdi v celoti. Res pa je, da nekateri v raziskavo vključeni kandidati kot osebnosti močno presegajo okvire omejenih strankarskih podpor, drugi, sicer manj izstopajoči, pa se pojavljajo zgolj v omejenih strankarskih okvirih.

7.0 Izbira med možnimi kandidati

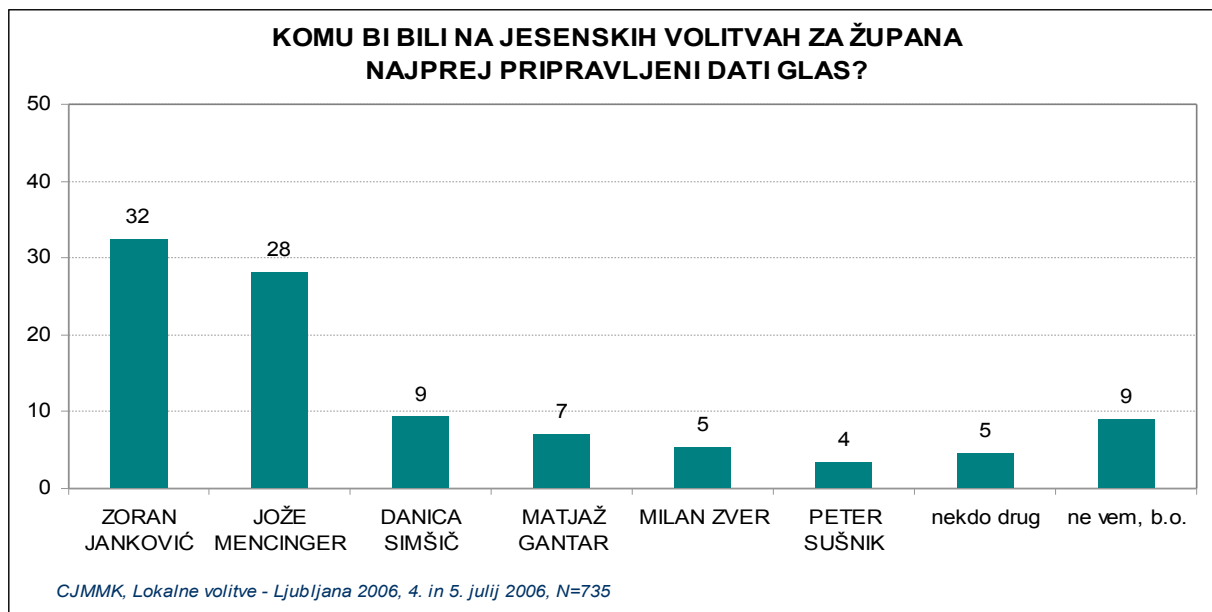
7.1 Izbira med šestimi kandidati

Namen raziskave je bil ugotoviti izvoljivost Z. Jankovića in J. Mencingerja v preizkusu s preostalimi kandidati. "Tekmovalno" okolje za ta preizkus je bilo določeno na osnovi izbora v medijih objavljenih imen možnih kandidatov za župana oz. županjo, oz. imen, ki so bila posredovana iz posameznih strank. Tako smo v nabor vključili:

- Zorana Jankovića, ki ga po razrešitvi v upravi Mercatorja mediji vseskozi razglašajo za možnega kandidata,
- dr. Jožeta Mencingerja, ki ga je kot kandidata razglasil predsednik LDS,
- Danico Simšič, sedanjo županjo, ki je sama sporočila namero o kandidiranju in bila pri tem strankarsko podprta,
- Petra Sušnika, ki je bil evidentiran po SDS ter
- Matjaža Gantarja in
- dr. Milana Zvera, ko so ju novinarji uvrstili med možne kandidate.

Tako smo oblikovali vprašanje: "Pred nami so jesenske volitve za župana. V javnosti že krožijo nekatera imena možnih kandidatov. Prebrali vam jih bomo, vi pa povejte, komu izmed njih bi bili pripravljeni dati svoj glas?". Respondenti so se torej odločali v okviru šestih izbirnih možnosti in izbrali svojega "favorita".

Graf 7.1

Rezultat meritve pokaže dva izrazita favorita, pri čemer ima prvi (Janković: 32%) rahlo prednost pred drugim (Mencinger: 28%). Daleč pod njima se uvrstijo preostali kandidati/tke, med njimi na tretje mesto Danica Simšič (9%), za njo Matjaž Gantar (7%), Milan Zver (5%) in Peter Sušnik (4%). Interval zaupanja (ali možna vzorčna napaka: +/- 3%) pri prvih dveh (Janković, Mencinger) kaže možnost njune drugačne uvrstitve. Predvsem pa je očitna njuna izrazita prednost pred ostalimi kandidati. Velja pa dodati, da je ta prednost izmerjena v opredeljenem "tekmovalnem" okolju, ki ga določa nabor treh domnevno sredinsko levih oz. sredinsko opredeljenih kandidatov ter treh sredinsko desnih kandidatov – s konkretnimi imeni. Glede na to, da nabor možnih županskih kandidatov ni zaključen in obstaja verjetnost, da bodo v volilno tekmo vstopili še drugi kandidati, nekateri od imenovanih pa izstopili, je presoja o izvoljivosti posameznega od njih zgolj indikativna. In vendarle lahko ugotovimo, da sta Z. Janković in J. Mencinger visoko izvoljiva. V nadaljevanju si pogledjmo značilnosti njunih podpornih okolij.

Zorana Jankovića na ravni izbirnega vprašanja bolj kot v povprečju (32%) podpirajo: ženske respondentke (34%), respondenti iz skupine do 30 let in od 31 do 45 let (38%), samozaposleni (41%), respondenti, zaposleni v negospodarstvu (38%) in gospodarstvu (37%), brezposelni (42%) in poklicno šolani (35%). Med kazalci politične in nazorske opredeljenosti v prid Jankovića izstopajo podporni deleži med nevernimi (39%), versko neopredeljenimi (37%), med respondenti, ki ne podpirajo Janševe vlade (38%) ter še posebej med preferenti SNS (53%), SD (41%) in LDS (40%). Izrazito nižjih podpor kot v povprečju je Janković deležen med preferenti NSI (13%), SDS (17%) ter med upokojenci in najstarejšimi (24%).

Podporo **Jožetu Mencingerju** v večji meri kot v povprečju (28%) izrekajo visoko izobraženi (31%), upokojenci (40%), starejši od 61 let (42%), respondenti, ki ne podpirajo trenutne vlade (33%) ter strankarsko opredeljeni za LDS (33%) in SD (32%) itd. Pri nobeni od opazovanih skupin, razen pri opredeljenih za NSI (13%), pri brezposelnih (18%) ter najmlajših (do 30 let: 15%) ne opazimo izrazitega zaostajanja.

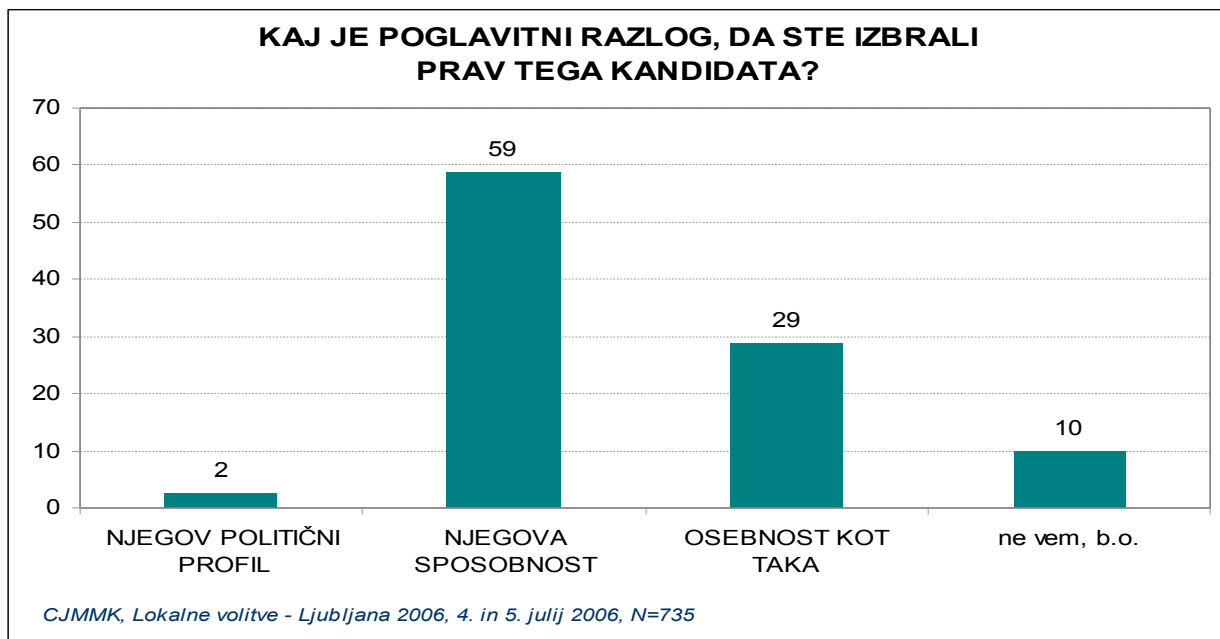
Za preostale v opazovanje vključene posameznike lahko ugotovimo le, da se skladno z domnevano levo-desno uvrstitvijo malo bolj odrežejo pri strankarsko opredeljenih, npr. med podporniki SDS **M. Zver** (17%), **P. Sušnik** (16%), **M. Gantar** (13%), vendar s pripombo, da sta tudi v tej skupini enako ali bolje od njih uvrščena Z. Janković (17%) in J. Mencinger (24%). Do enake ugotovitve pridemo tudi ob kandidatki **D. Simšič**, ki jo bolj kot v povprečju (9%) podpirajo privrženci SD (13%), vendar sta v tej skupini daleč večje podpore deležna Z. Janković (41%) in J. Mencinger (32%).

Očitno je, da med šestimi v opazovanje vključenimi posamezniki le dva ustrezata predpostavki visoke izvoljivosti in le dva si pridobivata močno podporo tako med strankarsko opredeljenimi, kot med neopredeljenimi. Med vsemi šestimi se, poleg Z. Jankovića in J. Mencingerja, ki sta favorita vseh skupin, kot "strankarski favorit" torej izkaže še M. Zver, vendar ne med pripadniki svoje (SDS), temveč med podporniki bližnje desne (NSI: 30%) stranke, ki pa je deležna neznatne podpore.

7.2 Utemeljitev izbir med šestimi kandidati

Na kakšni osnovi je potekal izbor med šestimi kandidati, deloma pojasnjujejo odgovori na vprašanje: "Kaj bi navedli kot poglavitni razlog, da ste izbrali prav tega kandidata? Ali je to... njegov politični profil (2% odgovorov), njegova sposobnost (59% odgovorov), osebnost kot taka (29% odgovorov)..." neopredeljeni, b. o. (10% odgovorov). Respondenti torej pri presoji posebej poudarjajo ocenjeno sposobnost kandidata in presojo njegove osebnosti. Kandidatov politični profil, njegova strankarska vezanost in status pri tej presoji nimajo nobenega vpliva. Pri tem je zanimivo predvsem, katerega od teh treh vidikov posebej poudarjajo respondenti, ki so se pri izbiri med šestimi odločali za posamezne konkretne osebnosti. Tako npr. med respondenti, ki so izbrali Z. Jankovića, prevladujoče (88%!) izstopa poudarek na sposobnosti kandidata. Podobno visok poudarek sposobnosti (79%) odkrijemo še v skupini, ki je izbrala M. Gantarja. Odločilen poudarek osebnosti kandidata (52%) pa daje skupina, ki je izbrala J. Mencingerja. Lahko bi rekli, da je javna podoba Z. Jankovića utemeljena predvsem na priznavanju njegove sposobnosti, javna podoba J. Mencingerja pa na pozitivni razpoznavi njegove osebnosti.

Graf 7.2

Dodajmo še, da poudarek na sposobnosti kandidata prevladujoče izstopa pri vseh opazovanih skupinah, ne glede na spol, starost, zaposlitev, pa tudi ne glede na politične in nazorske opredelitve. Ta vidik je prevladujoč tudi med strankarsko neopredeljenimi (58%), pa tudi strankarsko usmerjenimi (SDS: 62%; LDS: 65%, SD: 58%).

Politični profil kot kriterij izbora je očitno močno podcenjen. To kaže vzeti vendarle z rezervo, glede na to, da ljudje na sploh neradi priznavajo politično vezanost in neradi razpoznavajo strankarsko vezanost svojih kandidatov. Da pa to vezanost vsaj deloma razpoznavajo, kažeta zgornji prikaz in analiza. Velja poudariti, da so županske volitve značilno drugačne od splošnih parlamentarnih volitev in da pri njih vloga in moč osebnosti že vseskozi igrata pomembne vloge. Poudarjanje vidika "sposobnost" pri izbiri in v kontekstu usmerjanja volitev se tako zdi v kontekstu lokalnih volitev izjemno pomembno.

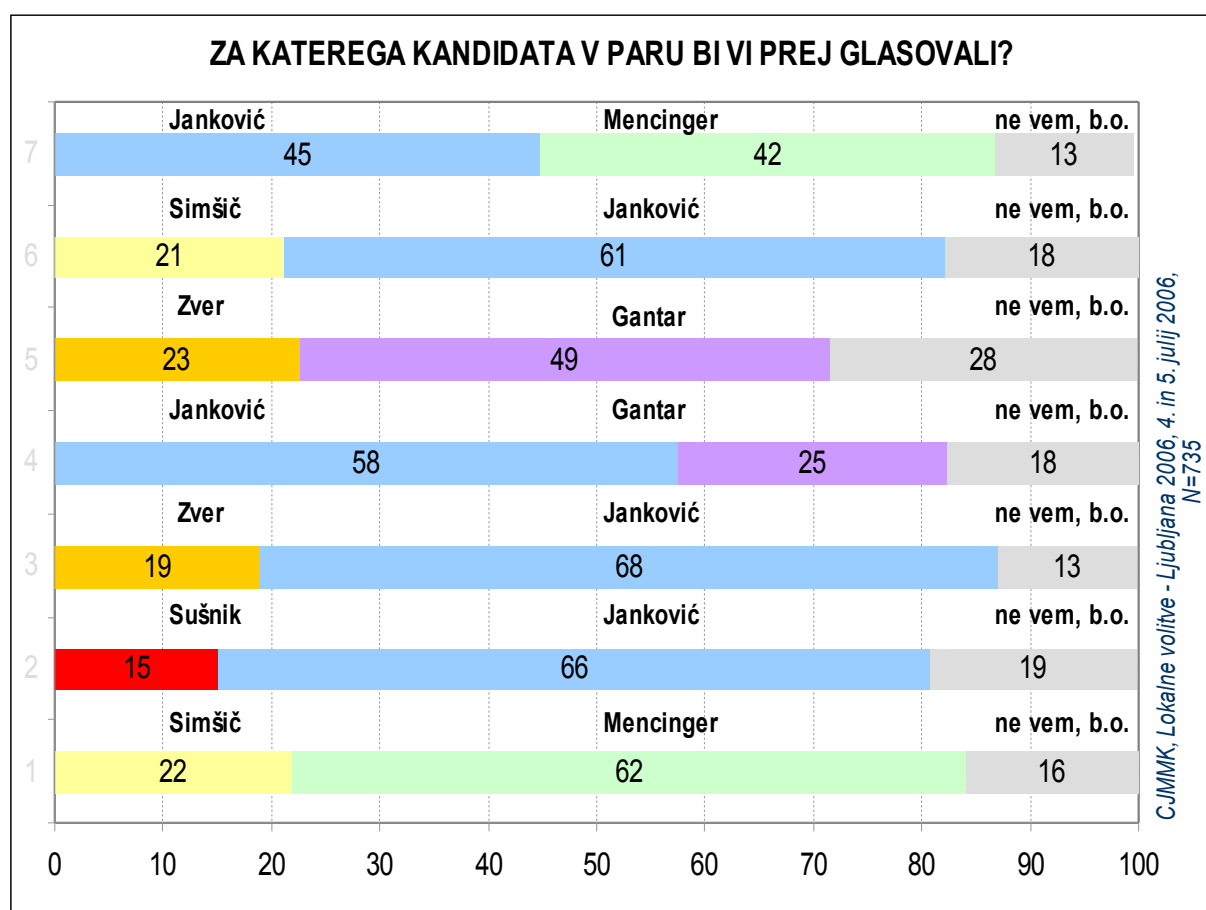
Na koncu lahko še enkrat ugotovimo, da je politični profil (kot vidik izbire) bolj poudarjen med preferenti D. Simšič, vidik "osebnosti kot take" najmočneje izstopi med preferenti J. Mencingerja, vidik "sposobnosti" kandidata pa med preferenti Z. Jankovića.

8.0 Izbira med dvema kandidatoma – parne primerjave

Glede na to, da smo v izbirno vprašanje vključili imena šestih osebnosti, bi njihov medsebojni preizkus v obliki parnih primerjav terjal več raziskovalnega časa kot ga dopušča kratka telefonska anketa. Tako smo se na tej ravni omejili in osredotočili na dva (predpostavljeno) ključna kandidata Z. Jankovića in J. Mencingerja, v posamične parne primerjave pa smo z njima vključili še D. Simšič in M. Gantarja. Rezultati parnih primerjav so opisani in prikazani v grafih.

Izbrana metoda parnih primerjav ustreza volilnemu modelu županskih volitev, kjer o končnem izboru občani in občanke odločajo v drugem krogu z izbiro med dvema najbolje uvrščenima kandidatom. Na vprašanje: "Kako bi ravnali, če bi imeli pred sabo konkretne (navedene) pare županskih kandidatov, za katerega bi se odločili?", smo dobili odgovore, ki so prikazani v grafu.

Graf 8.1

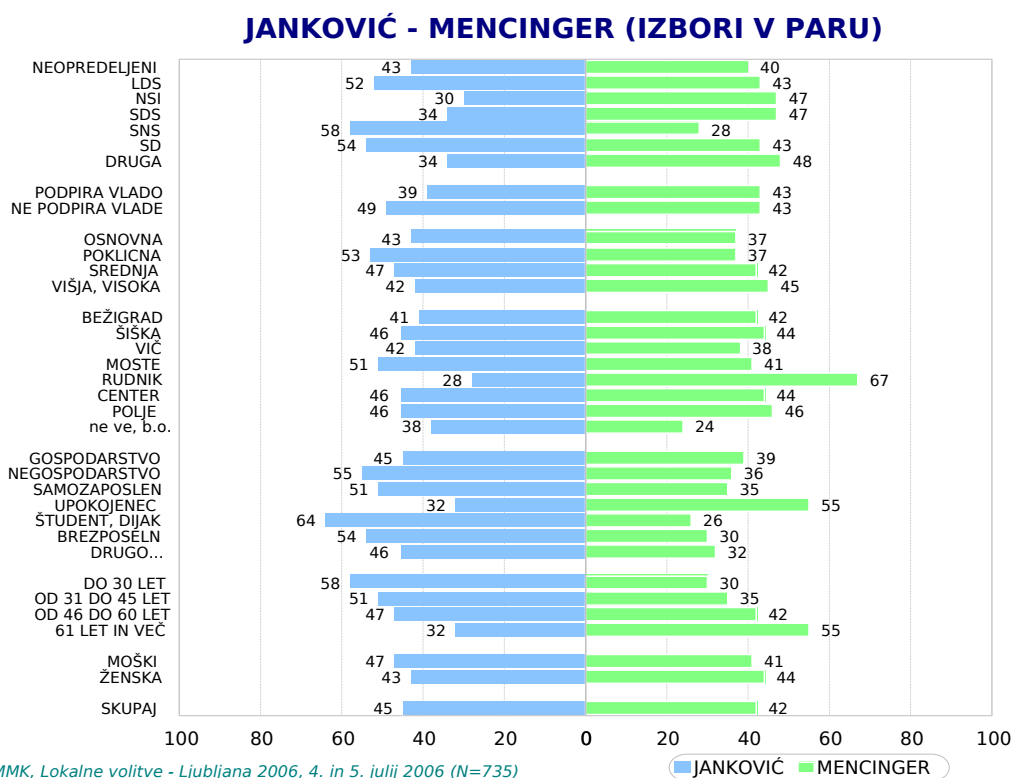

8.1 Par Janković–Mencinger

Pokaže se, da bi bila volilna tekma med Jankovičem (45%) in Mencingerjem (42%) izenačena, oz. da ima prvi pred drugim le neznatno prednost (ki je lahko glede na velikost vzorčne napake zanemarljiva). Tako ima Z. Jankovič glede na povprečno podporo (45%) prednost med moškimi (47%), najmlajšimi in mlajšimi (58%, 51%), med dijaki, študenti (64%), zaposlenimi v negospodarstvu (55%), brezposelnimi (54%), med poklicno šolanimi (53%), preferenti SNS (58%), SD (54%), LDS (52%) itd. Mencinger (s povprečno podporo 42%) pridobi nadpovprečno podporo med najstarejšimi (55%), upokojenci (55%), med visoko izobraženimi (45%); visoko podporo pa pridobi tudi med prebivalci s področja Rudnika (67%), med podporniki trenutne vlade (43%) in še posebej med preferenti NSI in SDS (47%) itd.

Ob vsem prikazanem je vendarle očitna prednost Z. Jankoviča v večini v analizi izvedenih presekov. To še posebej izstopa pri najmlajših, dijakih, študentih, poklicno izobraženih in tudi preferentih SNS, SD in LDS. Hkrati pa je očitno, da ima J. Mencinger ob solidni in visoki splošni podpori prednost med visoko izobraženimi, najstarejšimi, upokojenci ter izraziteje med preferenti dveh desnosredinskih strank.

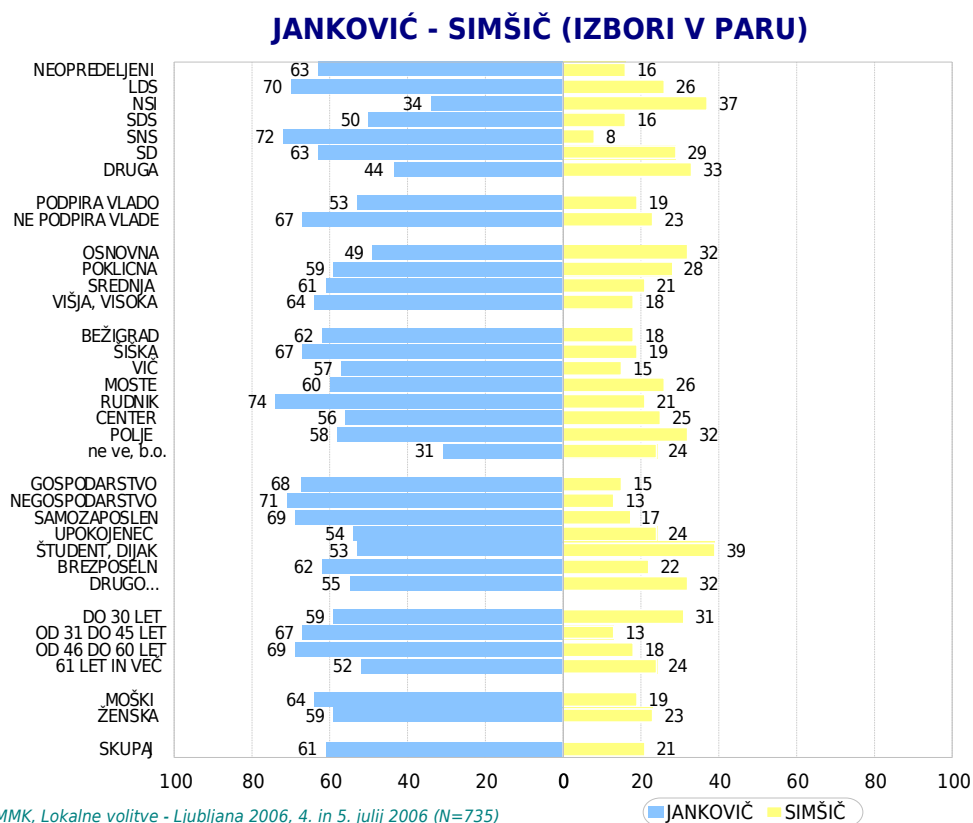
Graf 8.2

8.2 Ostale parne primerjave

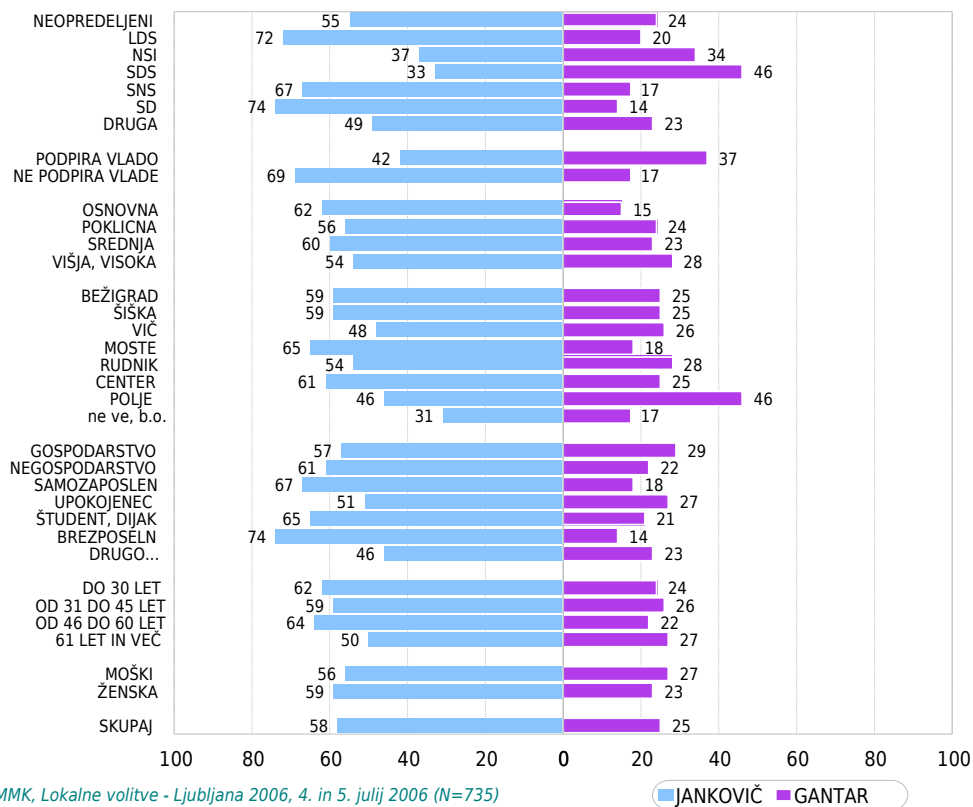
Nadaljnja grafa ilustrirata parne primerjave med Z. Jankovičem ter D. Simšičevo in M. Gantarjem. Iz njih je očitna visoka prednost prvega v celotnem obsegu opazovanih skupin, brez izjeme. To velja tako za primerjavo s sedanjo županjo D. Simšič, kakor tudi za gospodarstvenika M. Gantarja. Le pri skupinah glede na strankarsko opredeljenost opazimo v paru Jankovič – Gantar rahel obrat, saj je slednji deležen močnejše podpore med preferenti SDS oz. skoraj izenačene podpore med preferenti NSI. Tak obrat opazimo tudi pri paru Jankovič – Simšič, kjer je Jankovič deležen prevladujoče podpore med preferenti SNS, LDS in SD, pa tudi SDS, le med podporniki NSI pridobi, sicer nepomembno, večinsko podporo D. Simšič.

Graf 8.3

Graf 8.4

JANKOVIČ - GANTAR (IZBORI V PARU)

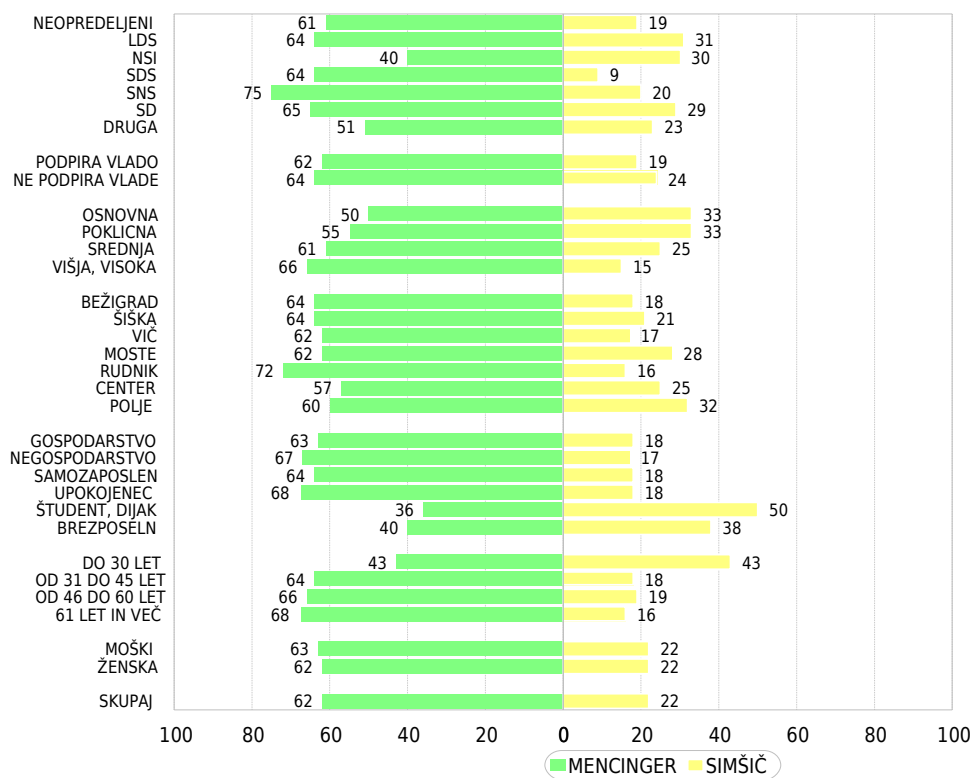
CJMMK, Lokalne volitve - Ljubljana 2006, 4. in 5. julij 2006 (N=735)

JANKOVIČ GANTAR

Parna primerjava Mencinger – Simšič potrdi visoko pripisano prednost prvega v vsem obsegu opazovanih skupin, razen med študenti in dijaki ter najmlajšimi, kjer je Simšičeva deležna enake ali večje podpore.

Graf 8.5

MENCINGER - SIMŠIČ (IZBORI V PARU)

CJMMK, Lokalne volitve - Ljubljana 2006, 4. in 5. julij 2006 (N=735)

9.0 Kratek sklep

Glede na v preizkus vključena imena možnih kandidatov lahko ugotovimo izrazito prednost dveh: Z. Jankovića in J. Mencingerja. Če bi v volilno kampanjo ne intervenirale nove okoliščine in nove osebnosti, obstaja velika verjetnost, da bi v primeru kandidiranja obeh, izbor v drugem krogu potekal med njima. V tem primeru ima glede na v analizi nakazane značilnosti podpor zadostno prednost Z. Janković. V primeru, da bi se J. Mencinger kandidaturi odpovedal, obstaja za Z. Jankovića velika verjetnost izvolitve v prvem krogu.

Zgornji "sklep" ima zgolj indikativen pomen. Veljavnejšo presojo o izidu volilne tekme bo mogoče opraviti po dokončni napovedi kandidatov vseh ključnih strank in občanskih list.

Pripravili:

N.-V. T./S. K.

Ljubljana, 10. 7. 2006